

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i barnehageloven.

Hammerfest kommune

25.08.2022

Sammendrag

Vi fører tilsyn med Hammerfest kommune. Temaet for tilsynet er barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med barnehageloven. Følgende deltema er inkludert i tilsynet:

- risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10
- veiledning, jf. barnehageloven § 10
- gjennomføring av tilsyn, jf. barnehageloven § 10

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om barnehagemyndigheten ivaretar sitt ansvar for å påse regeletterlevelse hos barnehageeier gjennom veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven § 10 første ledd.

Tilsynet skal også bidra til at alle barn i barnehagene skal få et godt barnehagetilbud. Statsforvalteren legger barnekonvensjonen til grunn ved tilsyn med kommunens barnehagemyndighet. Artikkel 3 tydeliggjør at hensynet til barnets beste skal komme først og være grunnleggende i alle tiltak og vedtak som berører barnet.

Tilsynet er gjennomført som et stedlig tilsyn med varsel og innhenting av dokumentasjon og informasjon. På gjennomføringsdagen ble det avholdt åpningsmøte og det ble gjennomført intervju med aktuelle personer på kommune- og barnehagenivå.

Konklusjoner er gjort på bakgrunn av dokumenter sammenholdt med det som kom fram i intervjuene.

I tilsynet har vi konkludert med at Hammerfest kommune som barnehagemyndighet ikke påser at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.

Rapporten omhandler lovbrudd som gjelder for tilsynets tema og som er avdekket under tilsynet. Rapporten gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som barnehagemyndighet. Kommunen som barnehagemyndighet er adressat for de varslede påleggene.

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport og hadde ingen merknader til denne. Samtidig med vårt tilsyn med Hammerfest kommune, har kommunen selv holdt tilsyn med en barnehage. Statsforvalteren fikk tilsendt rapport fra dette tilsynet den 27.05.22. Ved sluttmøtet som Statsforvalteren holdt med Hammerfest kommune den 22.06.22 kom det frem at kommunen ønsket at deres tilsynsrapport skulle tas med som dokumentasjon i tilsynet. På bakgrunn av kommunens uttalelse, har vi gjort noen nye vurderinger i vår endelige rapport når det gjelder tilsyn. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting.

Kommunen har rettefrist til **15.11.22**.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Kort om kommunen	4
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet	4
2	Risikovurderinger	5
2.1	Rettslige krav	5
2.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	5
3	Veiledning.....	10
3.1	Rettslige krav	10
3.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	11
4	Gjennomføring av tilsyn	12
4.1	Rettslige krav	12
4.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	12
5	Pålegg om retting	20
5.1	Oppfølging av påleggene	20
6	Dere har rett til å klage.....	20

1 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 9 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Vi vil måtte behandle personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om kommunen

Kvalsund kommune og Hammerfest kommune ble slått sammen 1. januar 2020. Kommunen har 10 kommunale barnehager og 4 private barnehager. Kommunen har to kommunale oppvekstsenter som ligger i utkanten av kommunesenteret.

Ifølge organisasjonskartet er kommunen på barnehageområdet organisert med rådmann/kommunedirektør, kommunalsjef for oppvekst og kultur og virksomhetsledere for de kommunale barnehagene. Kommunalsjef for oppvekst og kultur er delegert myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter barnehageloven med forskrifter. Kommunen har en stilling som skal utføre oppgavene som barnehagemyndighet, og denne er underlagt kommunalsjef for oppvekst og kultur. Stillingen som barnehagemyndighet er ikke delegert myndighetsansvar i delegeringsreglementet som er fra 14.05.2020.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Hammerfest kommune i brev av 24.03.2022. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med barnehageloven. Vi har kontrollert følgende undertemaer:

1. Risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10
2. Veiledning, jf. barnehageloven § 10
3. Gjennomføring av tilsyn, jf. barnehageloven § 10

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen som barnehagemyndighet ivaretar sitt ansvar for å påse regeletterlevelse hos barnehageeier.

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner.

2 Risikovurderinger

2.1 Rettslige krav

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i barnehageloven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter, jf. barnehageloven § 10 første ledd.

Første ledd fastslår at kommunen er barnehagemyndighet og at kommunen har en plikt til å påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Kommunen skal ved godkjenning og gjennom aktiv veiledning og tilsyn påse at barnehagene drives i tråd med de krav som settes i barnehageloven med tilhørende forskrifter. Kommunen har det overordnede ansvaret for å sikre at barn får et godt og forsvarlig barnehagetilbud. Ved siden av tilsyn er aktiv og god veiledning et viktig virkemiddel for å oppnå gode barnehager. Veiledning og tilsyn er to ulike oppgaver kommunen har for å sikre at barnehagetilbudet er godt og forsvarlig.

Kommunen har plikt til å påse regeletterlevelse i den enkelte barnehage. Dette forutsetter at barnehagemyndigheten må ha kunnskap om alle barnehagene i kommunen og oversikt over eierpliktene i barnehageloven. Informasjon om barnehagene kan barnehagemyndigheten for eksempel skaffe seg fra brukerundersøkelser, bekymringsmeldinger, årsplaner, BASIL og lignende.

På bakgrunn av kunnskapen om barnehagene må barnehagemyndigheten vurdere i hvilke barnehager risikoen for lovbrudd er størst og deretter vurdere hvilke konsekvenser et lovbrudd vil få for barna.

Denne kunnskapen må barnehagemyndigheten bruke for å ta stilling til hvordan de skal påse regeletterlevelsen i barnehagene – om det skal skje ved tilsyn og/eller veiledning.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?

For å oppfylle sitt ansvar som barnehagemyndighet om å påse regeletterlevelse i barnehagene, må kommunen ha en oversikt over hvilke lovkrav den skal veilede i og føre tilsyn med.

Observasjoner:

Kommunen har sendt inn dokumentasjon som viser at de har laget en mal for risikovurdering, der alle eierpliktene er med i skjemaet. I RefLex svarer kommunen ja på dette spørsmålet.

Under intervju kommer det frem at nåværende barnehagemyndighet ikke har fått opplæring i oppgavene som rollen krever, men hun forteller at hun selv har satt seg inn i rollen ved å lese seg opp på loven og regelverket og dermed kjenner til eierpliktene.

Vurdering:

Det kommer fram i intervjuene at kommunen ikke har systemer eller rutiner som sikrer at ansvar og myndighetsoppgaver utføres, men at dette er under utarbeidelse. Det ble også sagt at det ikke har vært noen form for opplæring eller informasjon om hva eier- og myndighetsoppgavene går ut på, men at representant for eier og representant for barnehagemyndighet sammen har fordelt oppgavene mellom seg, slik at de har ulike ansvarsområder.

Nåværende barnehagemyndighet har hatt stillingen i litt over et halvt år. Tidligere har ikke rollene som eier og myndighet vært adskilt og det har vært samme person som har fungert som både eier og barnehagemyndighet. I lys av hvor lenge barnehagemyndigheten har hatt stillingen, mener vi at hun viser at hun har en god oversikt over barnehageeiers plikter. Dette kommer frem i både dokumentasjon og intervju. Eksempel på eierplikt er virksomhetens plikt til å søke godkjenning, jf. barnehageloven §6, eller å sikre at alle ansatte har levert politiattest, jf. barnehageloven § 30.

Vi vurderer at kommunen ikke har sikret at den som er delegert barnehagemyndighetsansvaret har fått kompetanse i hva oppgaven innebærer, men at barnehagemyndigheten har innhentet erfaringer andre har gjort seg tidligere. Nåværende barnehagemyndighet har selv satt seg inn i regelverket og begynt å systematisere myndighetsoppgavene. Vi vurderer at barnehagemyndigheten har oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven.

Vi vurderer at kravet er oppfylt.

2.2.2 Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan barnehageeieren oppfyller sine plikter etter barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Dersom barnehagemyndigheten ikke har tilstrekkelig informasjon om barnehagenes praksis for å belyse om barnehageeierne ivaretar sine plikter, må barnehagemyndigheten innhente det. Uten informasjon om regelverksetterlevelse kan ikke barnehagemyndigheten vurdere konsekvensen for brudd på regelverket og behov for veiledning og tilsyn. Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av barnehageeierne.

Observasjoner:

I ReFlex svarer barnehagemyndigheten at den ikke har tilstrekkelig kunnskap om barnehageeierne oppfyller pliktene sine.

Kommunen har oversendt dokumentasjon som er under utarbeidelse, og som belyser hvor barnehagemyndigheten planlegger å innhente informasjon og hvilken informasjon den vil innhente. Barnehagemyndigheten har som dokumentasjon lagt ved et risikovurderingsskjema. Dette skjemaet har en liste med alle barnehageeierpliktene, og viser hvilket område pliktene ligger under, for eksempel godkjenning eller spesialpedagogisk hjelp. I skjemaet er det laget kolonner der man kan registrere sannsynlighet for manglende oppfyllelse av eierplikten og en kolonne for mulig konsekvens. Det er laget kolonner for risikoverdi og hvilke kilder som kan brukes. Skjemaet vil kunne gi barnehagemyndigheten en god oversikt over barnehagene i kommunen, dersom det brukes systematisk.

I intervjuene kommer det fram at risikoskjemaet som er under utarbeidelse ikke er tatt i bruk, og at kommunen på nåværende tidspunkt ikke har systemer eller dokumentasjon som viser at barnehagemyndigheten innhenter informasjon eller hvilken informasjon den innhenter.

Vurdering:

Under intervjuene kommer det frem at styrerne sender inn årsplanene gjennom det digitale verktøyet 13.10 som kommunen har. Dette gjelder både de kommunale og de private barnehagene. Barnehagemyndighet opplyser at hun ikke har tatt i bruk dette verktøyet for å bli kjent med innholdet i de ulike barnehagene i kommunen.

Barnehagemyndigheten mener at alle barnehagene har årsplan, men hun har ikke kontrollert disse. Barnehagemyndigheten opplyser at hun ikke er helt trygg på hva en årsplan skal inneholde etter oppdatert regelverk, men at dette er noe hun skal jobbe med.

Selv om barnehagemyndigheten ikke har rutiner eller dokumentasjon for hvilken informasjon og kunnskap den trenger, forstår vi gjennom intervjuene at myndigheten har en viss, men noe begrenset, kunnskap om barnehagene. Denne kunnskapen oppfatter vi at barnehagemyndigheten får gjennom årsrapporteringen i BASIL, deltakelse på kommunens barnehagefaglige møter med de private og kommunale styrerne og andre henvendelser fra styrerne. Det er imidlertid noen styrere som aldri deltar på disse møtene og barnehagemyndigheten har ikke noe system på hvordan hun skal sikre innhenting av kunnskap om disse barnehagene/oppvekstsentrene.

Vi vurderer at barnehagemyndigheten har kunnskap om hvilken informasjon den trenger for å kunne vurdere om barnehageeier oppfyller pliktene sine etter barnehageloven. Barnehagemyndigheten har derimot ikke innhentet nok informasjon om barnehagene til at kunnskapen om barnehagenes praksis er tilstrekkelig til å kunne vurdere om barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven.

Tilstrekkelig kunnskap betyr å ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Når barnehagemyndigheten ikke har tilstrekkelig informasjon om barnehagenes praksis til å belyse om de ivaretar sine eierplikter, må barnehagemyndigheten innhente det. Uten informasjon om regeletterlevelsen kan ikke barnehagemyndigheten vurdere risikoen for brudd på regelverket og vurdere behovet for veiledning og tilsyn.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

2.2.3 Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?

Barnehagemyndigheten må bruke kunnskapen om barnehageeierne til å foreta løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter. Barnehagemyndigheten må gjøre dette både på bakgrunn av informasjon om regeletterlevelse i den enkelte barnehage og samlet for alle barnehagene.

Observasjoner:

I RefLex svare kommunen ja på dette spørsmålet, og skriver at prioritering av hvilke områder det er gitt veiledning på i barnehagefaglige møter er styrt av eksisterende kunnskap.

Kommunen har ikke oversendt dokumentasjon som kan belyse om barnehagemyndigheten bruker kunnskapen den har til å gjøre risikovurderinger, selv om slike dokumenter er under utarbeidelse.

I intervjuene kommer det fram at kommunen ikke har systemer eller dokumentasjon som kan belyse om barnehagemyndigheten gjør risikovurderinger. I intervju kommer det fram at barnehagemyndigheten er klar over at en barnehage i kommunen mangler godkjenning etter barnehageloven, uten at det er gjort noen risikovurdering for å vurdere behov for veiledning eller tilsyn.

Vurdering:

Barnehagemyndigheten kjenner ikke godt nok til hvordan alle barnehagene i kommunen utfører eierpliktene. Barnehagemyndigheten sier i intervju at hun foretar løpende risikovurderinger, men kan ikke vise til hvilket grunnlag hun gjør risikovurderinger ut ifra. Siden barnehagemyndigheten selv vurderer at den ikke har tilstrekkelig kunnskap om barnehagene i kommunen jf. svar i RefLex, kan Statsforvalteren ikke se at prioriteringer er gjort på bakgrunn av kunnskap om barnehagene og sannsynlighet for brudd og eventuell konsekvens av denne når det gjelder barnehageeiers plikter.

Barnehagemyndighet har tatt opp enkelte eierplikter som veiledningstema i barnehagefaglige møter, slik som spesialpedagogiske hjelp. Barnehagemyndigheten sier i intervju at hun anser at dette er et særs viktig tema, der konsekvensene for enkeltbarn kan være store ved regelverksbrudd. Denne risikovurderingen er i liten grad basert på kunnskap barnehagemyndigheten har om enkelt barnehager og risikovurderinger basert på regeletterlevelse i den enkelte barnehage eller samlet for alle barnehagene.

På nåværende tidspunkt har barnehagemyndigheten for liten kunnskap om regelverketterlevelsen i barnehagene til å kunne gjøre en risikovurdering.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

2.2.4 Er barnehagemyndighetens risikovurdering basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må anvende loven og forskriftene i tråd med gjeldende rett når den vurderer risiko for brudd i regelverket, jf. barnehageloven § 10 første ledd. Dette betyr at barnehagemyndigheten må vite hvilke rettslige krav regelverket stiller til barnehageeier. De rettslige kravene følger ikke alltid lovteksten.

Observasjoner:

Barnehagemyndigheten skriver i RefLex at skjema for risikovurdering er under utarbeidelse, og at dette vil bli brukt løpende og systematisk når rutinene er ferdig utarbeidet.

Vi har fått tilsendt skjema for risikovurdering som er under utarbeidelse. Disse er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven, men er ikke tatt i bruk ennå.

Vurdering:

Risikovurdering er ikke kun det som man kan vise til gjennom skjema eller annen skriftlig dokumentasjon. Man kan også risikovurdere på et tankemessig plan ut fra de opplysningene man har tilgang til eller får kjennskap til. Det er ikke et lovkrav at risikovurderingene skal skriftliggjøres.

I intervju kommer det frem at barnehagemyndighet har vurdert barnehageeiers praksis opp mot lovkravet blant annet når det gjelder søknad om dispensasjon fra utdanningskravet. Barnehagemyndighet viser i intervju og gjennom innsendt dokumentasjon i form av risikovurderingsskjemaet en god forståelse av regelverket.

Selv om barnehagemyndigheten i liten grad gjør risikovurderinger, og barnehagemyndigheten ikke har nok kunnskap om barnehagene i kommunen å legge til grunn for risikovurderingene, så vurderer vi at de risikovurderingene som barnehagemyndighet gjør, er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.

Vi vurderer at kravet er oppfylt.

2.2.5 Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?

For at barnehagemyndigheten skal gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger, må den ha tilstrekkelig kunnskap om barnehagene, og på bakgrunn av kunnskapene vurdere behovet for veiledning og tilsyn. På denne måten vil barnehagemyndigheten få et bilde av hvor regeletterlevelsen eventuelt er mangelfull. På bakgrunn av denne informasjonen må barnehagemyndigheten bruke sine virkemidler; veiledning og tilsyn. Barnehagemyndigheten må gjennomføre veiledning og tilsyn på en slik måte at den bidrar til økt regeletterlevelse i barnehagen. Dersom barnehagemyndigheten ikke bruker virkemidlene i tråd med sine funn, oppfyller den ikke sin plikt til å påse regeletterlevelse, jf. barnehageloven § 10 første og femte ledd.

Observasjoner:

I RefLex svarer kommunen nei på dette spørsmålet. De skriver at arbeidet ikke er systematisk, og at fokus har vært på generelle områder mer enn veiledning rettet direkte mot den enkelte barnehage.

Vi har fått tilsendt dokumentasjon som viser at veiledning har vært på sakslisten på barnehagefaglige møter med private og kommunale styrerne i Hammerfest kommune. Temaer på disse veiledningene har vært Statsforvalterens tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, barnehagemyndighetens veiledning og tilsyn med barnehager, psykososialt barnehagemiljø, barnehagelovens kapittel VIII, forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage og spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder.

Det har ikke vært ført tilsyn med barnehagene i Hammerfest kommune mellom 2018 og 2022.

Kommunen utførte tilsyn med en barnehage i mai 2022, etter en henvendelse fra Statsforvalteren.

Vurdering:

Barnehagemyndighet har hatt veiledning som tema på barnehagefaglige møter med styrerne i kommunen. Disse veiledningene har vært på generelle områder og på bakgrunn av hva barnehagemyndighet synes er viktige temaer.

Det kommer frem i intervju at veiledningen delvis er basert på risikovurderinger som barnehagemyndigheten har gjort. Dette gjelder for eksempel veiledningstemaet om spesialpedagogisk hjelp. Der vurderer barnehagemyndigheten at barnehagens eventuelle mangel på kunnskap om spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder, vil kunne få store konsekvenser for enkelte sårbare barn. Andre temaer er ikke basert på risikovurderinger, men ut ifra det som kommer frem både i RefLex og i intervju, litt mer tilfeldig og basert på hva barnehagemyndigheten ønsker å ta opp med styrerne i barnehagene.

Barnehagemyndigheten har gitt en del veiledning på telefon. Det kommer frem under intervju at denne veiledningen også er litt mer tilfeldig og basert på at en styrer ringer fordi den lurer på noe når det gjelder lovverket, og ikke på bakgrunn av risikovurderinger.

Lovkravet sier ikke noe om i hvor stor grad risikovurderinger skal gjøres. Selv om vi mener at barnehagemyndigheten i liten grad har benyttet seg av risikovurderinger, og barnehagemyndigheten selv svarer nei på dette spørsmålet i egenvurderingen, så kommer det frem i intervju at en viss vurdering når det gjelder risiko har blitt gjort. Dette gjelder både temaene som har blitt tatt opp på barnehagefaglige møter, og tilsynet som har blitt igangsatt etter henvendelse fra Statsforvalter.

Vi vurderer kravet som oppfylt.

3 Veiledning

3.1 Rettslige krav

Det framkommer i merknadene til § 10 i barnehageloven at kommunen har et veiledningsansvar overfor barnehageeier. Ved siden av tilsyn er aktiv og god veiledning et viktig virkemiddel for å oppnå gode barnehager. Veiledning og tilsyn er to ulike oppgaver kommunen har for å sikre at barnehagetilbudet er godt og forsvarlig.

Aktiv og god veiledning av regelverket er et viktig virkemiddel for å oppnå gode barnehager og effektiv etablering og drift. Ved god veiledning kan man ofte få endret forhold til det bedre slik at det ikke er nødvendig med pålegg om retting eller stenging. Veiledningen skal være av en slik art at den er egnet til å påse regeletterlevelse og hindre regelbrudd.

3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

3.2.1 Er barnehagemyndighetens veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må anvende loven og forskriftene i tråd med gjeldende rett når den aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter, jf. barnehageloven § 10 første og femte ledd. Barnehagemyndigheten må vite hvilke rettslige krav regelverket stiller til barnehageeier. Det rettslige kravet følger ikke alltid direkte av lovteksten.

Observasjoner:

Barnehagemyndigheten svarer ja på dette spørsmålet i RefLex. Som dokumentasjon har vi fått saksliste fra barnehagefaglige møter i kommunen, der veiledning fra barnehagemyndighetene har vært på dagsorden. Se observasjoner fra tidligere kontrollspørsmål 2.2.5.

Under intervju kommer det frem at veiledningen som kommunen gjør ikke er basert på risikovurderinger, men er mer informasjon til de styrerne som deltar på møtet, basert på et generelt grunnlag av hva barnehagemyndigheten mener det er viktig at styrerne kjenner til.

Vurdering:

Veiledning er ett av to virkemiddel som barnehagemyndigheten har for å sikre at barnehagetilbudet er godt og forsvarlig. Som det står i det rettslige kravet, så kan man ved god veiledning ofte få endret forhold til det bedre, slik at det ikke er nødvendig med pålegg om retting eller stenging. Vi oppfatter at den veiledningen som barnehagemyndigheten har gjort i Hammerfest kommune, ikke har hatt som mål å endre forhold. Dette kom fram i intervju.

Vi kan ikke se at den veiledningen som det vises til i dokumentasjonen har blitt gjort med utgangspunkt i risikovurderinger. Barnehagemyndigheten følger ikke opp at den gitte veiledningen endrer praksis i barnehagene. Ut ifra opplysningene vi har fått, kan vi ikke se at veiledningen har som mål å endre praksis og brukes dermed ikke som en del av å påse at barnehagenes praksis er i tråd med barnehageloven, men heller som en informasjon om hva regelverket krever. Vi vurderer at veiledningen er av en slik art at den i begrenset grad er egnet til å påse regeletterlevelse og hindre regelbrudd.

Vi viser til kontrollspørsmål 2.2.4 der vi vurderer at risikovurderingene som barnehagemyndigheten gjør er etter oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven. Selv om vi mener at veiledningen som barnehagemyndigheten gjør, er mangelfull med tanke på lovkravet, så mener vi at den er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.

Vi vurderer kravet som oppfylt.

4 Gjennomføring av tilsyn

4.1 Rettslige krav

Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter barnehageloven, jf. barnehageloven § 53.

Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

For å kunne påse regeletterlevelse gjennom tilsyn må barnehagemyndigheten innhente informasjon om barnehagene. Deretter må barnehagemyndigheten vurdere forholdene opp mot lovkrav og konkludere med om forholdene er ulovlige eller uforsvarlige.

Barnehagemyndighetens vurderinger og konklusjoner må formidles skriftlig til barnehageeier.

Tilsynet må være av en slik art at tilsynet er egnet til å påse regeletterlevelse.

4.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

4.1.1 Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regeletterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?

Barnehagemyndigheten skal bruke tilsyn som virkemiddel der det er nødvendig, jf. barnehageloven §§ 10 første og femte ledd og 53. Tilsyn er kontroll av om barnehageeier oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten ikke kan føre tilsyn med forhold som ikke er regulert i barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av praksis som ikke er i samsvar med regelverket. Vurderingen av om det er nødvendig med tilsyn, skal baseres på barnehagemyndighetens risikovurdering.

Observasjoner:

I egenvurderingen i RefLex svarer barnehagemyndigheten nei på spørsmål om det gjennomføres tilsyn.

I intervjuene kommer det fram at kommunen ikke har systemer eller dokumentasjon som kan belyse om barnehagemyndigheten gjennomfører tilsyn.

Da intervjuene i tilsynet ble holdt hadde ikke kommunen oversendt dokumentasjon som kunne belyse om barnehagemyndigheten gjennomfører tilsyn. Vi fikk informasjon under intervju med barnehagemyndigheten at det akkurat var avholdt tilsyn med en barnehage i Hammerfest kommune. Tilsynet ble holdt på bakgrunn av [REDACTED]

Vi har mottatt en rapport fra tilsynet til barnehagemyndigheten som dokumentasjon.

Vurdering:

Med unntak av det nylige tilsynet som Hammerfest kommune hadde med en barnehage, har det ikke vært ført tilsyn med barnehagene i Hammerfest kommune på over tre år. Dette bekrefter kommunen gjennom svarene i egenvurderingen i RefLex.

Vi har tidligere i denne rapporten konkludert med at barnehagemyndigheten ikke har god nok kjennskap til barnehagene i kommunen til å gjøre risikovurderinger, og barnehagemyndigheten kan derfor ikke vite om veiledning eller tilsyn er nødvendig som virkemiddel.

Imidlertid vet vi at barnehagemyndigheten i Hammerfest kommune nylig har hatt tilsyn med en barnehage, og vi har mottatt dokumentasjon på dette i form av en tilsynsrapport.

Vi vurderer at kravet er oppfylt.

4.1.2 Er barnehagemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må anvende loven og forskriftene i tråd med gjeldende rett når den fører tilsyn, jf. barnehageloven § 10 første og femte ledd. Barnehagemyndigheten må vite hvilke rettslige krav regelverket stiller til barnehageeier. Det rettslige kravet følger ikke alltid direkte av lovteksten. Barnehagemyndigheten må bruke gyldige rettskilder og legge til grunn gjeldende fortolkning fra nasjonale myndigheter for å klargjøre hva regelverket faktisk krever av barnehageeier.

Observasjoner:

Det er ikke gjort noen egenvurdering av dette spørsmålet i RefLex.

Vi har mottatt en rapport fra tilsynet til barnehagemyndigheten som dokumentasjon.

I tilsynet som barnehagemyndigheten i Hammerfest førte med en barnehage, [REDACTED]

Barnehagemyndigheten hadde 16 undersøkelsespunkt eller kontrollspørsmål i sitt tilsyn.

I tilsynsrapporten fra barnehagemyndighetens tilsyn er det vist til rettslig krav for hvert undersøkelsespunkt. I vurderingene som barnehagemyndighetene gjør i tilsynsrapporten settes ikke observasjonene opp mot de rettslige kravene.

Under vurdering og konklusjon skriver barnehagemyndigheten i 3 av 16 undersøkelsespunkter at barnehagen ikke tilfredsstillt lovkravet, eller har brudd på en plikt. For de andre undersøkelsespunktene er det mer uklart for Statsforvalter om barnehagemyndighet mener barnehagen innfrir de rettslige kravene eller ikke.

Vurdering:

Statsforvalter mener vurderingene og konklusjonene til barnehagemyndighetene er veldig kortfattede, og de viser ikke til de rettslige kravene.

I undersøkelsespunkt 2.2 spør barnehagemyndigheten om barnehageansatte har nødvendig kompetanse slik at de kan [REDACTED] Under

vurderinger og konklusjoner på dette punktet skriver barnehagemyndigheten at det ikke er mulig gjennom dette tilsynet å kartlegge om de ansatte faktisk har nødvendig kompetanse, men de har fått vite at de ansatte mener at de har slik kompetanse.

Statsforvalter vurderer at barnehagemyndigheten her har feil i oppfattelsen av sin rolle i tilsynet og viser lav lovforståelse. Det er eier/styrer som skal følge opp at de ansatte har nødvendig kompetanse, og som må sannsynliggjøre for barnehagemyndigheten at de ansatte innehar denne kompetansen. I observasjonene som barnehagemyndigheten gjør for dette undersøkelsespunktet, kommer det frem at ansatte har hatt [redacted] at barnehagen er med i utviklingsprosjektet «Være sammen», at ansatte har vært på kurs med tema [redacted] at styrer har deltatt på møter der [redacted] har gitt informasjon, og at temaet har vært tatt opp på personalmøter. Det kommer også fram at dette er et tema på introduksjonsprogrammet for nyansatte. Barnehagen har en kursperm om temaet som er tilgjengelig for ansatte og temaet tas opp jevnlig.

På dette undersøkelsespunktet har barnehagemyndighet mange opplysninger som bør tilsi at de skal kunne vurdere om barnehageeier ivaretar sine eierplikter eller ikke. Likevel så poengterer barnehagemyndighet at de ikke kan konkludere på ansattes kompetanse og viser til en veileder som Hammerfest kommune har utarbeidet som ikke er sendt inn som dokumentasjon og som ikke blir nevnt i tilsynet.

I undersøkelsespunkt 3, vurderinger knyttet opp mot [redacted] konkluderer barnehagemyndigheten med at [redacted] Statsforvalteren skal ikke vurdere om dette er riktig konklusjon eller ikke. Vi skal vurdere om tilsynet er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.

Under punkt 3 i tilsynsrapporten til barnehagemyndigheten viser de til de rettslige kravene angitt i et annet punkt. Dette etterfølges av barnehagemyndighetens observasjoner. Observasjonene beskriver hvordan barnehagen opplever [redacted] i et tidsperspektiv. Videre står det hva barnehagen har foretatt seg når det gjelder [redacted] Barnehagemyndighetens vurdering og konklusjon på dette punktet er veldig kortfattet.

Barnehagemyndigheten skriver at de ansatte som har deltatt i egenvurderingen i RefLex kjenner til [redacted]

Barnehagemyndigheten mener at den ikke er godt nok implementert, da de har blitt «avledet» fra [redacted] Ifølge observasjonene [redacted]

[redacted]

Barnehagen må, for å kunne forbedre praksis, få vite hva som er utløsende årsak til at barnehagemyndigheten mener at [redacted] Barnehagen må også få vite når i denne saken barnehagemyndigheten mener at [redacted]

Barnehagemyndigheten skriver i observasjonene at barnehagen [redacted]

[redacted]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

I deres observasjon og vurdering i rapporten, skriver barnehagemyndigheten at barnehagen har drøftet sin [Redacted text block]

[Redacted text block]

Når barnehagemyndigheten konkluderer med at barnehagen har [Redacted text block] så må de i sine vurderinger vise til regelverket og hvorfor barnehagen burde ha [Redacted text block] Barnehagemyndigheten skriver ingenting i sin vurdering om [Redacted text block]

Dersom barnehagemyndigheten mener at [Redacted text block] så bør dette komme frem i barnehagemyndighetens vurdering.

Barnehagemyndigheten skriver i sin rapport at det overordnede målet med tilsynet er å bidra til at barnehagen følger regelverket i praksis, og at det skal bidra til å øke barnehagens evne til å tolke og etterleve regelverket. Det er viktig at barnehagemyndighet er tydelig på hva som kreves av barnehageeier ut ifra lovkravet.

Statsforvalter skal vurdere om barnehagemyndighetens tilsyn er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven. Gjennom barnehagemyndighetens tilsynsrapport kan vi ikke se at dette kommer frem.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

4.1.3 Innhenter barnehagemyndigheten informasjon i tilsynet som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfyller barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må ha nok og egnet informasjon om barnehageeiers praksis til å kunne vurdere og konkludere på om barnehageeier oppfyller eierpliktene i

barnehageloven med forskrifter. Det følger av forvaltningsloven § 17 at barnehagemyndigheten må opplyse saken så godt som mulig før den fatter vedtak.

Observasjoner:

Barnehagemyndigheten har ikke svart på dette spørsmålet i RefLex. Vi har mottatt en rapport fra tilsynet til barnehagemyndigheten som dokumentasjon.

I tilsynsrapporten fra barnehagemyndighetens tilsyn kommer det frem at barnehagemyndigheten har innhentet informasjon fra barnehagen i forbindelse med tilsynet gjennom tilsendt dokumentasjon, egenvurderinger som de ansatte har gjort i RefLex, utfylling av egenvurderingsskjema som barnehagemyndigheten har utformet og intervju med ansatte. Barnehagemyndigheten skriver ikke hvilken dokumentasjon de har mottatt.

Under observasjoner i tilsynsrapporten viser barnehagemyndigheten kun til ansattes vurdering eller svar i RefLex, pluss momentlisten til [REDACTED]. Det vises ikke til annen dokumentasjon eller mangel på sådan, som for eksempel dokumentasjon på gjennomført kurs, referat fra personalmøter el. Samstundes så nevnes barnehagens skriftlige rutine på [REDACTED] flere ganger under vurderinger og konklusjon. I undersøkelsespunkt 4.1 Barnehagen skal ha en årsplan, skrives det under observasjon at barnehagen har en årsplan.

Vurdering:

Barnehagemyndigheten skriver på de fleste undersøkelsespunkt om observasjonene de har gjort gjennom innhenting av informasjon i egenvurderingen til de ansatte i RefLex og i intervju. Ved noen av kontrollspørsmålene har barnehagemyndigheten vansker med å ta stilling til om barnehageeier oppfyller lovkravet. Dette gjelder for eksempel spørsmålet om ansatte har nødvendig kompetanse slik at de kan [REDACTED]. Barnehagemyndigheten får ikke svar på om ansatte har nødvendig kompetanse, men kun at de ansatte selv vurderer at de har nødvendig kompetanse. Her kunne for eksempel barnehagemyndigheten vist til dokumentasjon som viste hvor mange av de ansatte som har deltatt på personalmøter der man har hatt [REDACTED] som tema, eller mangel på slik dokumentasjon fra barnehagens side.

Når det gjelder kontrollspørsmålet om ansatte [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] I vurderingen av dette kontrollspørsmålet skriver barnehagemyndigheten at de vurderer at ansatte er trygge på at de kan ta [REDACTED]

Under noen observasjoner skriver barnehagemyndigheten at «Barnehagen opplyser at ...». Her kommer det ikke frem hvem barnehagemyndigheten henviser til. Er det alle ansatte, er det styrer eller er det eier?

I undersøkelsespunktet om barnehagen [REDACTED]
[REDACTED] skriver barnehagemyndigheten at de ikke har mulighet til å kontrollere dette fordi rutinen til barnehagen ikke inneholder punkter for hvordan dette

skal gjøres eller tidsfrist for tilbakemelding. Barnehagemyndigheten skriver ingenting om at de vet at det har vært tilfeller der [REDACTED]

[REDACTED] Barnehagemyndigheten skriver ikke om de har bedt barnehagen om dokumentasjon på at de har [REDACTED]

Barnehagemyndigheten kommenterer at barnehagens skriftlige rutine på [REDACTED] [REDACTED] av barnehagens leder, og at de ansatte dermed ikke kan vite om de [REDACTED] Barnehagemyndigheten skriver ikke om de vurderer at lovkravet er oppfylt eller ikke, men det vises til et annet oppfølgingspunkt som omhandler barnehagens interne rutine på [REDACTED] Om fravær av vurdering om oppfylt lovkrav skyldes mangel på nok og egnet informasjon kommer ikke fram i tilsynsrapporten til barnehagemyndigheten.

Det kan være at barnehagemyndigheten har innhentet nok og egnet informasjon til å ta stilling til at barnehageeier oppfylder barnehageloven, og ved noen kontrollspørsmål så har barnehagemyndigheten hentet inn tilstrekkelig informasjon til å gjøre vurderinger. Imidlertid klarer ikke Statsforvalter å se gjennom tilsynsrapporten som barnehagemyndighet har utarbeidet at dette gjelder for alle undersøkelsespunkter. Barnehagemyndigheten må opplyse saken så godt som mulig før den fatter vedtak. De skriver ikke i sine vurderinger hvilken dokumentasjon de legger til grunn for i sine konklusjoner. Barnehagemyndigheten opplyser i rapporten at de ikke kan vurdere alle undersøkelsespunkt.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

4.1.4 Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfylder lovkravene i barnehageloven?

For å påse regeletterlevelse, må barnehagemyndigheten vurdere og konkludere på om praksis er i tråd med regelverket eller ikke innenfor temaene i tilsynet. For å kunne konkludere må barnehagemyndigheten vurdere barnehagens praksis opp mot de aktuelle rettskravene, jf. barnehageloven § 10 første og femte ledd.

Observasjoner:

Barnehagemyndigheten har ikke svart på dette spørsmålet i RefLex. Vi har mottatt en rapport fra tilsynet til barnehagemyndigheten som dokumentasjon.

I mange av barnehagemyndighetens vurderinger og konklusjoner under kontrollspørsmålene i tilsynet deres, kommer det ikke tydelig frem om barnehagemyndigheten vurderer lovkravet som oppfylt eller ikke. På noen av kontrollspørsmålene er det imidlertid mer tydelig at barnehagemyndigheten mener at lovkravet ikke er oppfylt. Vurderingene som barnehagemyndigheten gjør i tilsynsrapporten, er i hovedsak kortfattet. Praksisen til barnehagen blir i liten grad vurdert opp mot de aktuelle rettslige kravene i barnehagemyndighetens vurderinger.

Barnehagemyndigheten skiller ikke mellom hva som er vurderinger og hva som er konklusjoner under avsnittene med overskriften «Vår vurdering og konklusjon». Under det siste kontrollspørsmålet om vurderinger i saksbehandlingen- barnets beste, har barnehagemyndighet overskriften «våre observasjoner og konklusjon», og det kan dermed se ut som at de ikke gjør en vurdering. Det kommer likevel frem i teksten under, at barnehagemyndigheten gjør en vurdering, selv om den er kortfattet.

Barnehagemyndigheten gir varsel om pålegg og retting i et eget kapittel. De konkluderer med at barnehagen ikke overholder regelverket på alle områder.

Vurdering:

Ved enkelte kontrollspørsmål kommer vurderingen og barnehagemyndighetens konklusjon tydelig frem. Ved andre kontrollspørsmål, blandes observasjoner inn i vurderinger, og det vises til andre kontrollspørsmål, og det blir litt utydelig hva barnehagemyndigheten konkluderer med.

I de rettslige kravene står det at barnehagemyndigheten må vurdere og konkludere på om praksis er i tråd med regelverket eller ikke innenfor temaene i tilsynet. For å kunne konkludere må barnehagemyndigheten vurdere barnehagens praksis opp mot de aktuelle rettskravene.

Barnehagemyndigheten har et eget kapittel om pålegg og retting. I tilsynsrapportens varsel om pålegg og retting kommer det godt frem hva barnehagemyndigheten pålegger barnehagen å rette opp i, og det kommer frem hva barnehagemyndigheten mener barnehageeier må gjøre for å innfri lovkravet, men Statsforvalter kan ikke se at konklusjonen er gjort på bakgrunn av at barnehagens praksis er vurdert opp mot de aktuelle rettskravene.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

4.1.5 Formidler barnehagemyndigheten sine vurderinger og konklusjoner skriftlig til barnehageeier?

Barnehagemyndigheten må formidle sine vurderinger og konklusjoner fra tilsynet skriftlig til barnehageeieren, uavhengig om den har avdekket brudd på regelverket i tilsynet eller ikke. Der barnehagemyndigheten har avdekket brudd på regelverket, vil det være vanskelig for barnehageeier å endre sin praksis uten at den får vurderingene og konklusjonene fra tilsynet skriftlig. Der barnehagemyndigheten ikke har avdekket brudd på regelverket, tilsier likevel de ulovfestede prinsippene om forsvarlig saksbehandling og god forvaltningsskikk at barnehageeier har krav på å få vite hvilke vurderinger som er gjort i tilsynet, og hvilken konklusjon barnehagemyndigheten har landet på.

Observasjoner:

Barnehagemyndigheten har utarbeidet en skriftlig rapport fra tilsynet. Her viser de til rettslige krav for alle kontrollspørsmål og viser til observasjoner de har gjort samt vurderinger og konklusjoner. I tilsynsrapporten har de fattet vedtak om pålegg.

Under kontrollspørsmål 2.4 om ansatte er kjent med barnehagens rutiner for hvordan [redacted] vurderer barnehagemyndigheten at de ansatte er kjent med barnehagens rutiner. I tillegg skriver barnehagemyndigheten under dette kontrollspørsmålet at barnehagens rutine [redacted] ikke er i henhold til regelverket og må oppdateres. Barnehagemyndigheten beskriver ikke hva i rutineene som ikke er i henhold til regelverket.

Senere i tilsynsrapporten viser barnehagemyndigheten til denne vurderingen under punkt 2.4.3 i sine vurderinger og konklusjoner under mange kontrollspørsmål.

I kontrollspørsmål 5.2 om vurderinger i saksbehandlingen – barnets beste, står det ikke på hvilket trinn i prosessen barnehagemyndigheten savner skriftliggjøring. Er det når [redacted] eller er det i de daglige situasjonene i barnehagen? Det kommer ikke godt nok frem hva barnehagemyndigheten mener her.

De ansatte i barnehagen sier at det gjort en konkret og individuell vurdering av barnets beste i alle ledd [redacted]. Observasjonene sier at barnehagen mener at vurderingene om barnets beste er basert på faglig kompetanse og på barnehagens vurdering av [redacted]. [redacted] agemyndigheten mener at vurderingen av barnets beste ikke er i henhold til lovkrav, da den ikke er skriftliggjort.

Vurdering:

For noen av kontrollspørsmålene kommer det frem hva som er barnehagemyndighetens vurderinger, og det er også gjort tydelige konklusjoner. På andre kontrollspørsmål er det mer utydelig hvordan de vurderer, og hva de konkluderer med.

En barnets beste vurdering må for eksempel ikke nødvendigvis være skriftlig. Ansatte skal i barnehagen gjøre barnets beste vurderinger fortløpende og i alle situasjoner. Dette kunne barnehagemyndighetene ha påpekt, og sagt noe om, samt hvorfor de vurderer at skriftliggjøring blir sentralt for hvorfor barnehagen ikke oppfyller lovkravet i dette tilfellet.

Barnehagemyndigheten burde under observasjoner på kontrollspørsmål skrevet at barnehagens rutine for [redacted] var mangelfull, og kunne generelt vært mer tydelig på hva som var observasjon og hva som var vurdering. Den kunne da også beskrevet hva som eventuelt manglet, eller hvor det var referert til feil lovparagraf. I vurderingene burde det stå noe om hvordan barnehagemyndigheten vurderer barnehagens praksis, og hva som eventuelt bør endres og hvorfor. Dette ville gi barnehagen en mer tydelig tilbakemelding på hvordan de kan forbedre praksis og hvorfor det er viktig.

Vårt kontrollspørsmål er om barnehagemyndigheten formidler sine vurderinger og konklusjoner skriftlig. Statsforvalteren mener at barnehagemyndigheten kunne vært mer tydelig på skillet mellom vurderinger og konklusjoner, og at vurderingene og konklusjonene kunne vært av en mer veiledende art. Barnehagemyndigheten har gjennom rapporten skriftliggjort sine vurderinger og konklusjoner.

Vi vurderer at kravet er oppfylt.

5 Pålegg om retting

Vi har funnet at dere ikke overholder regelverket på alle områder. Vi varsler at vi vil fatte et vedtak hvor vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. barnehageloven § 9 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

Barnehagemyndigheten i Hammerfest kommune skal ivareta sitt ansvar for å påse regeletterlevelse hos barnehageeierne gjennom veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 10 første ledd og 53.

Det innebærer at:

- Barnehagemyndigheten må innhente tilstrekkelig og egnet kunnskap om hvordan barnehagene oppfyller sine plikter etter barnehageloven.
- Barnehagemyndigheten må bruke denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning eller tilsyn med barnehagene.
- Barnehagemyndighetens tilsyn skal være basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.
- Barnehagemyndigheten må innhente informasjon i tilsynet som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfyller barnehageloven.
- Barnehagemyndigheten må vurdere og konkludere på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven.

5.1 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Fristen er 15.11.22.

Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

6 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen **tre uker**. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Maria Sjøvik

Tilsynsleder

Anita Jonassen

Tilsynsmedarbeider